

LERUM
mer än du tror

SBN23.243

Social konsekvensanalys

Detaljplan för Hede 2:3 m.fl., bostäder, skola
och förskola väster om Gråbovägen
i Lerums kommun

2023-09-05

Innehåll

Introduktion	4
1 Sammanställning av resultat	5
1.1 Metodik och genomförande	5
1.2 Inventering.....	5
1.2.1 Inventering av nuvarande situation	5
1.3 Målformulering.....	9
1.4 Planförslag som analyserats.....	9
1.5 Konsekvenser och åtgärder som hanteras i planarbetet	10
1.5.1 Prioritering av åtgärder och uppföljning.....	12
1.6 Frågor som ej hanteras i planarbetet	12
1.7 Övriga konsekvenser som hanteras inom detaljplanearbetet	12
1.8 Överlämning	12
1.9 Medverkande tjänstepersoner	12

Introduktion

Denna sammanställning är utförd enligt Lerums kommuns verktyg för Social konsekvensanalys (SKA) inom arbetet med detaljplan för bostäder vid Norra Sandbäcksvägen i Stora Bråta. Sammanställningen baseras på kunskap som inhämtats under arbetet med att ta fram detaljplanens samrådshandlingar samt synpunkter från berörda sektorer från kommunorganisationen. I framtida arbete kommer SKA:n att utvecklas och även innefatta en mer omfattande dialog med skolbarn.

I rapporten redovisas resultatet av SKA:n med nulägesinventering, målformulering, åtgärder och uppföljning.

Syftet med detaljplanen är att utveckla Stenkullen tätort genom att uppföra bostäder i blandad bebyggelse med olika upplåtelseformer. Området föreslås ges en grönblå gestaltning med stor hänsyn till landskapet och med utblickar mot Lerådalens naturreservat. Detaljplanen ska även möjliggöra uppförandet av en ny grundskola med tillhörande idrottshall samt en förskola.

1 Sammanställning av resultat

1.1 Metodik och genomförande

Denna sammanställning är utförd av handläggande planarkitekt i nära samarbete med kommunens projektledare i samband med framtagande av detaljplanens samrådshandlingar.

Till grund för sammanställningen ligger kunskap som samlats in under arbetet med detaljplanens samrådshandlingar. Genomförandet av workshopen följer Lerums kommuns rutiner för SKA och har utförts enligt följande upplägg:

- Inventering av nuläget
- Målformulering utifrån inventering
- Analys av aktuellt planförslag
- Konsekvensbedömning.
- Åtgärdsförslag

Resultatet från respektive moment redogörs för nedan.

1.2 Inventering

I enlighet med rutinerna för SKA genomfördes en inventering i syfte att inhämta kunskap om områdets nuvarande sociala kvaliteter men även för att identifiera framtida möjligheter i samband med genomförandet av detaljplanen. Inventeringen genomfördes av handläggande planarkitekt. SKA:n för detaljplanen genomfördes med stöd av SKA-matrisen som kopplar samman de geografiska analysnivåerna med de sociala aspekterna. I inventeringsskedet belyser matrisen de nuvarande förhållandena på platsen.

1.2.1 Inventering av nuvarande situation

Platsens förutsättningar sätter ramar för hur utvecklingen av området kan se ut och studeras inom detaljplanearbetet. Planområdet är cirka 8,5 hektar stort och ligger i nordvästra delen av Stenkullens tätort och är beläget mellan förbifarten Hede gärde och Gråbovägen. Området utgörs huvudsakligen av öppen naturmark. Väster om området angränsar Lerådalens naturreservat. Öster om Gråbovägen finns bland annat ett kluster av idrottsanläggningar samt Stenkullans skola. Från planområdet är det cirka 600 meters gångväg till Stenkullens pendeltågsstation.

Området fungerar i dagsläget som en slags entré till från Stenkullen till Lerådalens naturreservat. Naturen utgör en stor del av omgivningen och ger platsen en tydligt lantlig och öppen karaktär.

Som en del av arbetet med att ta fram detaljplanehandlingar och klarlägga platsens förutsättningar pågår arbete med att upprätta geoteknisk utredning, utredning av brukningsvärd jordbruksmark, naturvärdesinventering, trafikutredning, lokaliseringsutredning, bullerutredning samt VA- och dagvattenutredning.

Social konsekvensanalys

Planområdets nuvarande situation beskrivs vidare utifrån de olika geografiska nivåerna som används i verktyget för SKA.

Byggnad/plats

Planområdet präglas av kuperad åkermark med långa vyer. Inom området finns flera skogsområden med naturvärden. Landskapet är böljande och flackare i söder med en sänka centralt i området där det även finns en damm som i dagsläget är inhägnad.

Det finns två bostadshus med tillhörande komplementbyggnader inom planområdet som planeras att rivas. Det finns även en förskola intill planområdet med tillhörande lekplats som också kan användas på kvällar och helger. I områdets norra del finns en fotbollsplan som används av både grund- och förskola samt av närliggande sportcenter.

I dagsläget används stora delar av planområdet som passage. Stigar över åkermarken tillåter folk att passera området på väg till det angränsande naturreservatet. Bortsett från fotbollsplanen är hela området ovårdat och igenvuxet, vilket kan göra det svårt att ta sig fram på stigarna.

I skogsområdena finns tecken på lek i form av kojor och broar av grenar. Troligtvis leker förskolebarnen i skogsområdena. Grundskolan använder vid enstaka tillfällen området för orientering och utflykter. Det finns även möjlighet för gruppboendet att nyttja skogsområdena och den öppna ytan för rekreation.

Närmiljö

Söder om planområdet finns ett bostadsområde som till största del består av friliggande villor och radhus. Det finns även ett gruppboende i direkt anslutning. I öst finns ett stort sportcenter med sporthallar, ishall, fotbollsplaner och skatepark. Här ligger även Stenkulan skola F-9. Eleverna på skolan kan ta sig via planområdet ut till naturreservatet. Skolan och sportcentret utgör viktiga samlingsplatser.

Cirka 300 meter åt norr ligger ett större industriområde. Både sportcentret och bostadsområdet bidrar till rörelse i området under dag- och kvällstid, medan industriområdet har mindre rörelse på kvällar och då kan uppfattas som otryggt.

Väster om planområdet ligger Lerådalens naturreservat som möjliggör för rekreation för alla åldrar. Hede gårde som avgränsar planområdet i väst ligger mellan planområdet och naturreservatet och bortsett från en gångtunnel i söder finns ingen möjlighet att ta sig över vägen. Hede gårde utgör därför en barriär mellan områdena. Vägen är relativt trafikerad och hastighetsgränsen på 70 km/h gör att bilar kör snabbt. Det går ett dike ner mot vägen vilket ökar tryggheten men även bidrar till en ökad barriäreffekt. Hede gårde genererar buller som påverkar planområdet.

Längs Gråbovägen som går öster om planområdet finns en anlagd gång- och cykelväg vilket ökar tillgängligheten. Hede gårde saknar däremot gång- och cykelväg. Bortsett från förskolans parkeringsplats finns det ingen parkering i anslutning till planområdet.

Planområdet angörs i dagsläget via Gråbovägen i öst eller via bostadsområdet i söder. Gråbovägen har god kapacitet medan vägarna i bostadsområdet är smala och kan ha problem med att hantera ökad trafik.

I bostadsområdet söder om planområdet finns flera lekplatser som är tillgängliga för allmänheten.

Planområdet utgör en del av ett större sammanhängande jordbrukslandskap.

Social konsekvensanalys

Tätort

Planområdet är en del av tätorten Stenkullen. Stenkullen har flera kommunala funktioner som förskola, grundskola och sportcenter. Det finns en mindre servicebutik med dagligvaruhandel men det saknas vårdcentral och utbudet av butiker och restauranger är litet.

Stenkullen station gör det enkelt att ta sig till och från tätorten med tåg. Stationen ligger cirka 500 meter från planområdet och det går enkelt att ta sig med både bil, cykel och till fots.

Människor från hela tätorten vistas inom planområdet för att ta sig vidare till naturreservatet.

Kommun

Närheten till tågstationen är viktig för att enkelt kunna ta sig till andra platser som Lerums Centrum och övriga delar av kommunen.

Boende i hela kommunen tar sig till Stenkullen för att besöka sportcentret.

Region

Regionen kommer närmare i och med närheten till tågstation och E20. Det är viktiga aspekter för de som arbetspendlar.

Social konsekvensanalys

Figur 1. Illustration som sammanfattar analysen.

1.3 Målformulering

Utifrån inventeringen formulerades följande mål och rekommendationer för fortsatt arbete:

- Skapa trygga skolvägar
- Skapa en trygg miljö för barn
- Skapa en trafiksäker miljö
- Förbättra bullersituationen
- Stärka kopplingen till naturreservatet
- Minska Hede gärde som barriär
- Skapa goda kopplingar till kringliggande bostadsområde
- Skapa en park som tillgängliggör befintlig natur och blir en mötesplats för både gamla och unga
- Komplettera befintligt bostadsutbud med andra boendeformer
- Skapa goda förutsättningar en god skolmiljö med god utemiljö
- Ta tillvara på områdets naturvärden

1.4 Planförslag som analyserats

Syftet med detaljplanen är att utveckla Stenkullen tätort genom att uppföra bostäder i blandad bebyggelse med olika upplåtelseformer. Området föreslås ges en grönblå gestaltning med stor hänsyn till landskapet och med utblickar mot Lerådalens naturreservat. Detaljplanen ska även möjliggöra uppförandet av en ny grundskola med tillhörande idrottshall samt en förskola.

Detaljplanen föreslår en byggnation av cirka 160 nya bostäder i form av flerbostadshus, radhus och villor om 2-5 våningar, en ny grundskola F-9 och en förskola. I mitten av området anläggs en park som kompletterar naturreservatets mer vilda natur och utgör en stark entré till naturreservatet. Parken blir även en mötesplats och en plats för rekreation. Stigar genom området bibehålls och förstärks. Byggnationen anpassas till landskapet och bevarar de långa utblickarna över naturen. Nya gång- och cykelvägar anläggs längs Hede gärde och Norra Sköldvägen.

Figur 2. Bebyggelseförslag som legat till grund för analysen.

1.5 Konsekvenser och åtgärder som hanteras i planarbetet

Planförslagets konsekvenser delas in i kategorierna enligt SKA: fysiska samband, sociala samspel, vardagsliv, identitet samt hälsa och säkerhet.

Fysiska samband

Planförslaget innebär starkare kopplingar och samband. De nya gång- och cykelvägarna ökar tillgängligheten. Även de befintliga stigarna inom planområdet kommer att förstärkas och bli mer tillgängliga vilket ökar möjligheten att ta sig genom området både för boende och besökare. Detta bidrar till en förstärkt koppling till naturreservatet. Det är viktigt att stråken är tillgängliga för allmänheten. Förstärkta stråk och gång- och cykelvägar gör det tryggare för barn att röra sig själva genom området.

Sociala samspel

Planen föreslår byggnation av flerbostadshus, vilket kan locka nya grupper av människor till området som idag nästan uteslutande består av villor och radhus. Detta

Social konsekvensanalys

öppnar upp för möjligheten att flytta inom området under livets olika skeden. Det kan även bidra till att en mer heterogen grupp av människor rör sig i området.

Den nya parken kommer fylla en funktion som idag saknas i Stenkullen, vilket kan locka även de som inte bosätter sig i området och bidra till nya sociala samspel. Parken kan bidra till nya rekreativsmöjligheter även för äldre barn och vuxna.

Bostadsgårdarna skapar möjlighet för nya möten mellan de boende och ytor för både barn och vuxna att vistas på.

Det nya områdets öppna struktur kommer fortsatt möjliggöra för människor, även de som inte bor där, att röra sig genom området. Det är viktigt att den nya strukturen inte skapar ett intryck av privat område eller hindrar människor att röra sig fritt genom det.

Vardagsliv

Exploateringen kommer påverka barnen på Åkerslätts förskola och boende i anslutning till planområdet. Under byggnationen kan det under vissa perioder vara svårare att ta sig genom området och över till naturreservatet.

Fotbollsplanen som ligger i planområdets norra del kommer försvinna, men ny möjlighet till lek och aktivitet kommer finnas i den nya parken.

De nya bostadsgårdarna kommer ge barn möjlighet att leka nära bostaden.

En blandning av boendeformer möjliggör för fler människor att flytta till eller inom området som tidigare inte haft möjlighet att göra detta genom att ett mer varierat bostadsutbud tillskapas.

Platsens strategiska läge underlättar för ett enkelt vardagsliv med närhet till tågstation och service.

Identitet

160 nya bostäder kommer generera många nya boende i området, vilket kommer ändra områdets karaktär av öppet jordbrukslandskap. Byggnaderna kommer placeras för att bevara de långa utblickarna över landskapet.

Trots att området ändras så kommer karaktären av ett grönt område bibehållas.

Bebyggelsen får en återhållsam skala med sadeltak och fasadmateriäl i trä för att knyta an till kringliggande bebyggelse.

Hälsa och säkerhet

Exploateringen kommer leda till ökad trafik. Majoriteten av de befintliga vägarna bedöms kunna hantera ökad trafik. Vägar inom det befintliga bostadsområdet i söder kan behövas rustas upp. Både processen kring upprustandet och det ökade trafikflödet kan påverka de boende i området.

Det är viktigt att vägarna görs säkra för skolbarnen och att det finns en säker koppling över till sportcentret så att barnen kan röra sig fritt.

Mycket trafik rör sig på Hede gärde och det är viktigt att vägen skärmas av ordentligt.

Buller från vägarna kommer kvarstå men placeringen av byggnaderna kan bidra till att sänka bullernivån till viss mån.

Tryggheten i området kommer att öka i och med ökad rörelse under dygnets alla tider.

Social konsekvensanalys

Barnen kommer påverkas av byggprocessen. Det kan vara spännande att se de stora maskinerna och hur ett nytt område växer fram, men det kommer också vara bullrigt och rörigt.

1.5.1 Prioritering av åtgärder och uppföljning

Utifrån den målformulering som beskrivits under punkt 1.3 i denna rapport ska följande åtgärder prioriteras i planarbetet:

- Skapa trygga skolvägar
- Skapa en trygg miljö för barn
- Skapa en trafiksäker miljö
- Stärka kopplingen till naturreservatet
- Skapa goda kopplingar till kringliggande bostadsområde
- Skapa en park som tillgängliggör befintlig natur och blir en mötesplats för både gamla och unga
- Komplettera befintligt bostadsutbud med andra boendeformer
- Skapa förutsättningar för en god skol- och utemiljö

1.6 Frågor som ej hanteras i planarbetet

Dessa frågor lämnas över till andra delar av förvaltningen då de inte kan hanteras inom ramen för detaljplanearbetet.

- Möjlig koppling över Hede Gärde kan ske i framtiden.
- Trygga färdvägar för barn som kommer från andra delar av tätorten/kommunen.
- Andra upplåtelseformer.

1.7 Övriga konsekvenser som hanteras inom detaljplanearbetet

Frågor som kommer att utredas vidare under det fortsatta arbetet med detaljplanen.

- SKA:n fördjupas efter samrådet.

1.8 Överlämning

Denna rapport har lämnats över till berörda tjänstepersoner inom Sektor Samhällsbyggnad för kännedom och vidare hantering.

1.9 Medverkande tjänstepersoner

Den sociala konsekvensanalysen är upprättad av Martin Hallberg och Nora Seipel, planeringsarkitekter från Arkitekterna Krook och Tjäder i nära samarbete med kommunens projektledare Åsa Edvardsson.